

Jak powstał Ranking Samorządów „Rzeczpospolitej” 2006

W rankingu — podobnie jak przed rokiem — chcieliśmy uhonorować te samorządy, które najbardziej dbają o rozwój i podniesienie jakości życia przy jednoczesnym zachowaniu rezerwy finansowego. Z tego powodu w drugiej edycji naszego rankingu zastosowane zostały zbliżone do ubiegłorocznych kryteria.

Etap pierwszy

Ranking przeprowadzony został w dwóch etapach. W pierwszym wybrano gminy, które w najlepszy sposób zarządzały swoimi finansami w latach 2002 — 2005 i jednocześnie najwięcej w tym czasie inwestowały. Przeanalizowaliśmy w ten sposób — posiłkując się danymi z Ministerstwa Finansów — wszystkie gminy i miasta.

Przestudowaliśmy dane w trzech kategoriach samorządów: — miasta na prawach powiatu, — pozostałe gminy miejskie i miejsko-wiejskie, — gminy wiejskie.

W pierwszym etapie wzięliśmy pod uwagę dane pochodzące z Ministerstwa Finansów i dotyczące wszystkich samorządów w Polsce mieszczących się w wyodrębnio-

nych przez nas kategoriach (nie analizowaliśmy danych na szczeblu powiatu i województwa).

Aby wybrać samorządy do drugiego etapu, punktowaliśmy:

- dynamikę wzrostu wydatków majątkowych (pomniejszonych o środki unijne) w przeliczeniu na mieszkańca w latach 2002 — 2005 (maksymalnie 10 pkt),
- wartość środków unijnych w przeliczeniu na mieszkańca, które w 2004 i 2005 roku wpłynęły na rachunek budżetu gminy/miasta (maksymalnie 8 pkt),
- zadłużenie samorządu w stosunku do dochodów w latach 2002 — 2005 (10 pkt),
- nadwyżkę operacyjną w stosunku do dochodów w latach 2002 — 2005 (10 pkt),
- tempo wzrostu dochodów podatkowych (bez podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych) w latach 2002 — 2005 (6 pkt),
- relację nakładów inwestycyjnych do przyrostu zadłużenia w latach 2002 — 2005 (4 pkt),
- dynamikę wzrostu wydatków ogółem na mieszkańca w wybranych działach w poszczególnych latach 2002 — 2005: — transport i łączność (4 pkt), — ochrona środowiska (4 pkt).

Łącznie w pierwszym etapie samorząd mógł uzyskać maksymalnie 50 pkt.

Drugi etap

Po zakończeniu pierwszego etapu dysponowaliśmy listą samorządów, których finanse najlepiej odpowiadały przyjętym przez kapitułę kryteriom. Dokonałmy wyboru 450 samorządów, które zakwalifikowane zostały do drugiego etapu. W tym gronie znalazło się 50 miast na prawach powiatu, 200 pozostałych miast i gmin miejsko-wiejskich oraz 200 gmin wiejskich. Do wybranych przez nas gmin wysłaliśmy ankietę. Zawarte w nich pytania miały pomóc w ostatecznym wyborze najlepszych. Łącznie w drugim etapie samorząd mógł uzyskać maksymalnie kolejne 50 pkt.

W ankiecie pytalismy o: — udział wydatków na realizację kontraktów z organizacjami pozarządowymi w wydatkach ogółem w latach 2002 — 2005 (5 pkt), — wydatki mieszkaniowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2002 — 2005 (5 pkt), — jaka była stopa bezrobocia w latach 2002 — 2005 (5 pkt, pytanie dotyczyło tylko miast na prawach powiatu),

— wyniki testu szóstoklasistów oraz gimnazjalistów w 2004 i 2005 roku (5 pkt),

- liczbę podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy w latach 2002 — 2005 (5 pkt),
  - czy urząd opracował wieloletnie plany inwestycyjne w latach 2002 — 2005 (5 pkt),
  - czy (i od kiedy) urząd funkcjonuje w oparciu o normę ISO (5 pkt),
  - czy gmina posiada ocenę ratingową (5 pkt) i czy jej sprawozdanie finansowe badane było przez niezależnego biegłego rewidenta (5 pkt) — pytania dotyczyły wyłącznie miast na prawach powiatu,
  - liczbę wniosków o dofinansowanie złożonych przez organizacje pozarządowe w latach 2002 — 2005 (5 pkt).
- Tam, gdzie analizowaliśmy dane za kolejne lata, przyjęliśmy zasadę, że najwięcej punktów przyznajemy za ostatni rok. Wyjątkiem były punkty przyznawane za posiadanie wieloletnich planów inwestycyjnych, stosowanie normy ISO oraz uzyskanie ratingu — im wcześniej miało miejsce dane wydarzenie, tym więcej przyznawaliśmy punktów.

— Artur Sierant

Kapituła

Wyboru najlepszego samorządu

„Rzeczpospolitej” dokonała niezależna kapituła, w której skład wchodzi przedstawiciele instytucji i środowisk współpracujących z samorządami

Przewodniczącym kapituły jest eurodeputowany, były premier Jerzy Buzek, a członkami:

- wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli **Piotr Kownacki**,
  - prezes rady nadzorczej Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej **Adam Kowalewski**,
  - wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego **Mirosław Czekaj**,
  - prof. Krzysztof Marecki ze Szkoły Głównej Handlowej oraz dyrektor Związku Miast Polskich **Andrzej Porawski**.
- Z redakcji „Rz” do kapituły należy Ewa Kluczkowska, zastępca redaktora naczelnego.

RZECZPOSPOLITA

pod redakcją Grzegorz Borkowski, Katarzyna Ostrowskiej i Artura Sieranta
e-mail: g.borkowska@rp.pl
e-mail: k.ostrowska@rp.pl
e-mail: asierant@rp.pl
sekretarz Tomasz Dzidowy, e-mail: tozdowy@rp.pl
Biuro Reklam i Dłgoszeń, tel. (022) 629 86 14, 621 48 69

Grodzisk Mazowiecki – gmina dynamicznych zmian

Gmina Grodzisk Mazowiecki przez swoje centralne położenie (30 km na zachód od Warszawy) posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z całą Polską i Europą.

Jej największe atuty to:

- **Stąły wzrost liczby mieszkańców** – co roku do gminy sprowadza się ponad 1000 osób. Są to głównie ludzie młodzi i dobrze wykształceni.
- **Coraz piękniejsze miasto** – ogrom wykonywanych inwestycji wpływa na poprawę warunków życia mieszkańców i wyglądu miasta – co roku na inwestycje przeznaczane jest ponad 30% budżetu.
- **Własny rynek pracy** – proinwestycyjna polityka władz miejskich zaowocowała pojawieniem się na terenie gminy 56 firm z kapitałem zagranicznym, które stworzyły ponad 3000 miejsc pracy.

- **Przedsiębiorcy i pomysłowi mieszkańcy** – wykazują dużą aktywność w rozwijaniu własnych inicjatyw. Liczba grodziskich firm to ponad 5 tys.

- **Dobra baza sportowa, kulturalna i rekreacyjna** – w Grodzisku wolny czas można spędzić m.in. na zmodernizowanym stadionie, kortach tenisowych i krytym basenie. Pod koniec 2007 roku do użytku oddane zostanie nowoczesne Centrum Kultury z salą kinowo-koncertową, kawiarniami i galeriami. Warto też wybrać się na wycieczkę rowerową po ziemi grodziskiej szlakiem Józefa Chełmońskiego, który jej piękno utrwalił na swoich obrazach.

- **Atrakcyjne tereny inwestycyjne** – z myślą o kolejnych inwestorach Centrum Obsługi Inwestora przygotowało nową strefę przemysłową, w pobliżu zjazdu z planowanej autostrady A2.

- **Skuteczność w pozyskiwaniu unijnych dotacji** – w ciągu 2 ostatnich lat władze miejskie zdolny pozyskać ponad 60 mln unijnych dotacji, m.in. na modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę sieci kanalizacyjnej.

www.grodzisk.pl

16 | Ranking Samorządów 2006

Najlepsze GMINY MIEJSKIE I MIEJSKO-WIEJSKIE

➔ kryteria rankingu

- A – tempo wzrostu wydatków majątkowych (2002 – 2005)
- B – pozyskane środki unijne na 1 mieszkańca (2004 – 2005)
- C – zadłużenie (zobowiązania do dochodów 2002 – 2005)
- D – nadwyżka operacyjna (2002 – 2005)
- E – tempo wzrostu dochodów własnych (2002 – 2005)
- F – przyrost zadłużenia do nakładów inwestycyjnych (2002 – 2005)
- G – dynamika wydatków: transport (2002 – 2005)
- H – dynamika wydatków: ochrona środowiska (2002 – 2005)
- I – udział wydatków na realizację kontraktów z organizacjami pozarządowymi (2002 – 2005)
- J – wydatki mieszkaniowe na 1 mieszkańca (2002 – 2005)
- K – wyniki testu szóstoklasistów i gimnazjalistów (2004 – 2005)
- M – liczba podmiotów gospodarczych (2002 – 2005)
- N – czy urząd działa na podstawie normy ISO
- O – czy w urzędzie opracowano wieloletnie plany inwestycyjne

Por. Gmin	Województwo	Suma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	M	N	O	R
1.	Międzyzycz	63,8	5,5	7,9	8,4	2,2	6,8	2,2	2,1	3,2	3,2	4,7	3,8	3,9	0	5	4,9
2.	Żary	61,5	7,5	6,6	6,7	1,2	8,3	1,3	2,8	2,5	4,5	4,7	2,8	2,8	0	5	4,7
3.	Puławy	60,3	7,2	5,3	8,8	2,8	7,5	3,1	2,2	2,2	3,4	4,9	4,6	1,4	0	2	4,8
4.	Legionowo	58,5	6,6	1,6	6,6	3,8	7,9	3,1	2,2	2,2	3,9	4,1	4,5	2,3	1	5	3,6
5.	Drezdenko	57,4	6,8	4,5	8,2	3,1	6,8	1,9	1,9	2,2	3,6	3,8	1,5	4,6	0	5	3,6
6.	Sokołów Podlaski	56,6	7,3	2,6	6,4	0,7	7,2	1,7	2,3	2,7	2,3	3,9	4,7	1,3	5	3,6	
7.	Łuków	56,5	6,7	6,0	7,3	0,6	7,7	1,7	2,4	2,3	3,2	3,7	2,9	2,3	0	5	4,8
8.	Babimost	56,2	5,3	6,1	9,0	3,6	5,8	2,7	2,6	1,9	1,6	2,6	3,4	4,5	0	3	4,2
9.	Strzelce Krajeńskie	55,2	4,8	6,3	5,6	0,9	6,2	3,6	1,9	1,9	4,0	4,3	1,0	4,8	0	5	4,9
10.	Choroszcz	54,3	4,4	4,1	8,5	3,8	5,5	2,6	2,4	1,9	4,5	2,7	2,3	3,2	0	5	3,5
11.	Krasynstów	53,7	6,7	4,5	7,1	2,3	6,2	2,5	1,9	2,0	3,1	3,9	3,6	3,6	0	2	4,4
12.	Bolesławiec	53,7	4,7	5,5	7,6	3,4	3,8	1,9	1,5	2,7	3,2	3,3	3,7	3,6	2	5	1,7
13.	Racibórz	53,2	4,1	4,0	5,8	3,4	4,6	3,3	2,0	1,4	4,8	3,6	1,4	2,9	5	5	1,9
14.	Radzynin	53,1	6,8	2,3	6,0	4,2	6,8	2,7	2,7	2,2	2,5	2,5	3,2	1,7	0	5	4,7
15.	Kozienice	52,9	6,0	2,7	8,6	4,4	6,1	2,4	2,2	1,8	3,9	4,0	0,4	2,8	0	3	4,6
16.	Nowa Sól	52,8	6,0	6,7	3,2	0,3	7,0	0,8	2,6	2,1	2,7	4,6	2,2	4,7	0	5	5,0
17.	Grodzisk Mazowiecki	52,8	5,9	2,4	3,8	4,6	6,6	2,1	2,0	2,1	3,3	4,3	4,5	3,4	0	5	2,9
18.	Piaseczno	52,5	6,8	1,9	5,6	4,8	7,7	2,6	2,5	1,9	0,0	5,0	4,0	4,2	0	5	0,6
19.	Ostrow Mazowiecka	52,1	7,0	0,0	7,4	3,8	6,3	2,9	2,6	2,0	2,2	3,0	3,5	2,9	0	5	3,8
20.	Krynica Zdrój	52,0	6,3	2,5	6,7	2,5	5,7	2,3	2,5	2,5	3,2	2,6	3,0	2,8	0	5	4,5
21.	Andrychów	52,0	6,7	4,1	5,1	2,4	6,5	1,2	2,5	2,6	2,6	3,7	4,2	1,1	0	5	4,3
22.	Wyszków	51,5	6,2	4,0	4,8	3,7	7,1	1,7	2,1	2,5	2,6	3,7	4,2	1,1	0	5	4,0
23.	Gorlice	51,4	5,2	3,5	7,8	2,6	5,6	2,7	2,1	1,8	4,6	2,7	3,3	1,6	0	4	4,1
24.	Kalisz Pomorski	51,4	8,2	0,0	7,1	4,7	8,5	2,5	2,5	2,3	0,6	3,9	0,9	4,7	0	5	0,6
25.	Szpótawa	51,0	7,9	6,2	8,3	0,9	7,1	2,2	2,9	2,6	0,3	4,9	1,6	1,0	0	1	4,3
26.	Ryglisz	50,8	5,3	5,4	7,7	3,1	3,9	1,7	1,9	2,4	3,8	3,6	3,3	3,0	0	5	0,7
27.	Ciechanów	50,7	6,8	0,0	3,8	2,0	5,9	2,5	2,6	2,2	3,3	4,8	3,6	1,9	2	5	4,3
28.	Dąbrowa Tarnowska	50,2	6,3	3,4	7,0	3,8	6,4	2,1	1,9	2,1	0,4	3,5	2,5	3,2	0	5	2,6
29.	Ozimek	50,2	6,8	0,0	6,4	2,3	6,2	2,8	2,6	2,5	3,8	2,8	3,7	4,2	0	5	1,1
30.	Zagań	50,2	7,1	3,5	8,9	1,7	8,3	2,7	2,7	2,4	0,0	3,4	3,1	1,4	0	1	3,9
31.	Koluszki	49,9	6,4	1,0	6,3	4,1	5,5	2,0	2,2	2,0	4,4	4,5	2,5	2,0	0	3	4,3
32.	Rawa Mazowiecka	49,8	5,9	4,4	5,3	0,9	5,0	1,9	2,8	2,0	4,2	2,7	3,2	3,2	0	5	3,4
33.	Nowy Targ	49,5	6,6	1,2	7,7	4,1	5,7	2,6	2,3	2,3	1,5	2,2	4,0	1,8	0	3	4,6
34.	Krosno Odrzańskie	49,5	6,5	2,4	9,0	2,2	7,1	2,9	2,0	1,9	2,4	4,7	1,7	0,5	0	2	4,0
35.	Brzeg Dolny	49,1	3,7	3,5	10,0	2,1	2,2	2,9	1,4	1,9	4,1	3,1	3,5	1,6	1	5	3,3
36.	Kostrzyn	48,9	5,8	6,6	6,1	0,5	6,3	2,9	2,2	1,8	1,3	4,2	3,4	2,0	0	3	2,9
37.	Wien	48,9	5,2	5,0	8,0	3,7	2,9	2,9	2,6	2,1	3,0	3,6	0,6	4,0	0	3	2,4
38.	Żyrardów	48,7	5,8	3,8	3,0	0,2	7,1	1,6	1,8	2,2	4,8	4,8	3,6	3,5	0	5	1,3
39.	Łęczna	48,3	5,6	4,9	7,5	2,3	7,5	1,6	2,6	2,5	2,1	2,3	2,6	1,0	0	2	3,9
40.	Brzesko	48,1	4,7	7,8	2,6	1,2	5,3	1,2	2,4	2,7	2,9	3,1	3,7	1,1	0	5	4,4
41.	Retowice Fabryczny	47,8	7,2	4,7	7,1	0,7	3,5	1,7	1,9	1,6	3,3	3,8	1,8	1,6	0	5	4,0